

OCENJEVALNI OBRAZEC ZA VREDNOTENJE RAZLAGALNEGA SPISA

DRŽAVNO SELEKCIJSKO TEKMOVANJE S PODROČJA SLOVENŠČINE
ZA CANKARJEVO PRIZNANJE 2023/2024

1., 2. in 3. letnik – srednji poklicni programi

Neje Zaplotnik: *Pot*

Ivan Minatti: *Nekoga moraš imeti rad*

Ta obrazec po tekmovanju vstavite v žigosani list A3, na katerega je tekmovalec napisal razlagalni spis. Obrazca ne ločujte od spisa, da ne pride do zamenjave.

Ime in priimek tekmovalca (ali šifra): _____

Ime in priimek 1. ocenjevalca: _____

Ime in priimek 2. ocenjevalca: _____

Dosežene točke: A: _____ B: _____ C: _____ Č: _____

Kriterij	Prvi ocenjevalec	Drugi ocenjevalec	Končno število točk
A Razumevanje – do 20 t			
Predstavitev Zaplotnikovega in Minattijevega pogleda na življenje – do 6 t			
Opredelevanje do trditve – do 3 t			
Pojasnilo razumevanja naslova v povezavi s priloženimi besedili – do 6 t			
Predstavitev treh značilnosti jezika v povezavi s sporočilnostjo besedil – do 5 t			
SKUPAJ A			

B Uporaba književnega znanja – do 10 t	Prvi ocenjevalec	Drugi ocenjevalec	Končno število točk
Poznavanje avtorjev in njihovih del – do 4 t			
Prepoznavanje značilnosti romana in pesniške zbirke – do 4 t			
Ustrezna raba literarnovednih pojmov – do 2 t			
SKUPAJ B			

C Prepričljivost osebnega odziva – do 10 t	Prvi ocenjevalec	Drugi ocenjevalec	Končno število točk
Prepričljivost sporočila – presoja z utemeljitvijo – do 5 t			
Izvirnost in ustvarjalnost pisanja – do 5 t			
SKUPAJ C			

Č Zgradba besedila in jezikovna pravilnost – do 10 t	Prvi ocenjevalec	Drugi ocenjevalec	Končno število točk
Upoštevana ustrezna zgradba – do 3 t			
Upoštevana jezikovna pravilnost – do 4 t			
Upoštevana slogovna ustreznost – do 3 t			
SKUPAJ Č			

Pripombe, komentarji (ocenjevalec lahko zapiše svoja opažanja, ki so podlaga za razpravo komisije):

Datum:

Predsednik državne komisije:

MERILA ZA VREDNOTENJE RAZLAGALNEGA SPISA

1., 2. in 3. letnik – srednji poklicni programi

Nejc Zaplotnik: *Pot*

Ivan Minatti: *Nekoga moraš imeti rad*

A RAZUMEVANJE – do 20 t

Tekmovalec/tekmovalka:

- **predstavi Zaplotnikov in Minattijev pogled na svet – do 6 točk.**

Zapis je natančen in vsebuje podatke o željah, vrednotah in izzivih obeh avtorjev (za predstavitev pogleda na svet vsakega avtorja prejme do 3 točke); za pomanjkljivejši zapis odštejemo ustrezno število točk.

Elementi za vrednotenje Zaplotnikovega pogleda na svet – do 3 točke

Npr.: Zaplotnik ceni iskreno prijateljstvo in družino. Zaradi visokih ciljev v alpinizmu doživlja tudi notranje stiske (npr. močno pogreša družino, ko je od doma). Hrepeni po miru in uravnoteženem življenju.

Kot ustrezne lahko upoštevamo tudi morebitne druge smiselne interpretacije.

Elementi za vrednotenje Minattijevega pogleda na svet – do 3 točke

Npr. Minatti ima rad naravo. Verjame, da pomlad prebuja v ljudeh voljo do življenja, a ne pri vseh (npr. *v mladih brezah gnezdijo sanje – za vse tiste velike in male, ki še verjamejo vanje*). Hrepeni po srečnem življenju, kar izrazi npr. v 4. kitici.

Kot ustrezne lahko upoštevamo tudi morebitne druge smiselne interpretacije.

- **se opredeli do trditve, ali avtorja v življenju vidita tudi pozitivno – do 3 točke.**

Izrazi strinjanje s trditvijo (1 točka) in ga ponazori s primeri iz priloženih besedil (do 2 točki, za vsakega avtorja po 1 točka); za pomanjkljivejši zapis odštejemo ustrezno število točk.

Primeri iz besedil N. Zaplotnika

Npr.: *Gore so le del, mnogo je še drugih lepih trenutkov.; Niso važna leta, ne izobrazba, ne narodnost in vera, važno je le veliko srce in navdušene iskrice v očeh.; Z Gulamom sva postala iskrena prijatelja.*

Primeri iz besedila I. Minattija

Npr.: 1. in 4. kitica.

- **pojasni, kako razume naslov »Zdi se, da človek piše vse življenje eno samo pesem.«, in razmišljanje poveže s priloženimi besedili obeh avtorjev – do 6 točk;**

Pojasnilo naslova je smiselno in ustrezno povezano s priloženimi besedili. Za pojasnilo v povezavi z vsakim avtorjem prejme do 3 točke; za pomanjkljivejši zapis odštejemo ustrezno število točk.

Elementi za vrednotenje razumevanja naslova v povezavi z I. Minattijem – do 3 točke

Misel se lahko razume dobesedno, v povezavi s pesnikovo potrebo po ustvarjanju oz. njegovo neustavljivo željo, da svoje doživljanje resničnosti izrazi skozi podobe iz narave in s slikovitim pesniškim jezikom (pri tem navede primer iz pesmi).

Misel lahko pojasni tudi drugače, npr. poveže jo lahko s katerim koli podatkom iz dodatne priporočene literature.

Kot ustrezne lahko upoštevamo tudi morebitne druge smiselne interpretacije.

Pojasnilo naslova

Minatti je misel, ki je zapisna kot naslov, izrekel v intervjuju z E. Fritzem (1999, revija Sodobnost). Z njo je želel pojasniti, kako poteka njegov ustvarjalni proces pri snovanju nove pesniške zbirke: v vsaki novi zbirki izpusti nekaj pesmi, ki se mu zdijo manj vredne, in dodaja nove, ki se mu zdijo pomembnejše, zamenjuje opeke, kar naj bi pokazalo »pravo« zgradbo njegovega pesniškega in duševnega sveta (Sodobnost 47, št. 7/8, 1999, str. 536).

Elementi za vrednotenje razumevanja uvodne misli v povezavi z N. Zaplotnikom – do 3 točke

Misel se lahko razume v prenesenem pomenu.

Npr.: N. Zaplotnik je živel v skladu s tistim, kar ga je najbolj izpolnjevalo. Zaradi tega je najpogosteje omenjal gore (*Dolgi dnevi na konicah prstov / me učijo živeti na celi nogi.; Če bi bil v alpinizmu profesionalizem, ne vem, kako bi bilo z menoj.*) in družino (*Delo, otroci in gore, to je največ, kar lahko doživim v življenju.*).

Kot ustrezne lahko upoštevamo tudi morebitne druge smiselne interpretacije.

- **predstavi tri glavne značilnosti jezika in jih poveže s sporočilnostjo obeh avtorjev – do 5 točk.**

Predstavitev treh značilnosti jezika je zaokrožena in smiselno povezana s sporočilnostjo besedil (za navedbo treh značilnosti jezika iz katerega koli besedila prejme po 1 točko in za povezavo s sporočilnostjo obeh avtorjev do 2 točki); za pomanjkljivejši zapis odštejemo ustrezno število točk.

Elementi za vrednotenje:

Navedba treh značilnosti jezika pri N. Zaplotniku, s katerimi je poudaril svoje intenzivno doživljanje narave med neurjem v gorah, nemoč pri iskanju ravnovesja v življenju ipd.

Navedba treh značilnosti jezika pri I. Minattiju, s katerimi je poudaril svoje razmišljanje ob doživljanju sveta, trenutkov ipd.

B UPORABA KNJIŽEVNEGA ZNANJA – do 10 točk

Tekmovalec/tekmovalka:

- **pozna oba avtorja in njuno delo – do 4 točke;**

Pokaže poznavanje ključnih podatkov o življenju in delu Nejca Zaplotnika in Ivana Minattija, o obdobju/smeri itd.; za napačne podatke oziroma za nepoznavanje odštejemo ustrezno število točk.

- **pozna značilnosti romana *Pot* in pesniške zbirke *Nekoga moraš imeti rad* – do 4 točke;**

Ustrezno navede ključne značilnosti obeh književnih del in ju umesti v literarnozgodovinsko obdobje (za vsako književno delo prejme **do 2 točki**); za pomanjkljivejši zapis odštejemo ustrezno število točk.

- **v spisu uporablja literarnovedne pojme – do 2 točki.**

Dosledno in natančno uporablja literarnovedne pojme;
za neustrezno, nedosledno in manj natančno rabo pojmov odštejemo ustrezno število točk.

Npr.: literarni čas in prostor, literarna oseba, dogajanje, tema, rima, ritem, lirski pesem, primera, poosebitev, okrasni pridevek, inverzija, retorično vprašanje, ideja ...

C PREPRIČLJIVOST OSEBNEGA ODZIVA – do 10 točk

Tekmovalec/tekmovalka:

- **presodi, v katerem besedilu je sporočilo prepričljivejše, in svoje mnenje utemelji – do 5 točk.**

- **piše izvirno in ustvarjalno – do 5 točk.**

Svojo izvirnost in ustvarjalnost pokaže z nepričakovanim, zanimivim in s prepričljivim pristopom, npr. s slikovitim načinom, razmišlja zunaj ustaljenih okvirov in ponudi svež pogled na temo, poveže različne koncepte ipd.

Č ZGRADBA BESEDILA IN JEZIKOVNA PRAVILNOST – do 10 točk

Tekmovalec/tekmovalka za ustrezno zgradbo svojega spisa prejme največ **3 točke**:

- **3 t** – za logično členjeno in koherentno besedilo;
- **2 t** – za logično členjeno in deloma nekoherentno besedilo ali nasprotno;
- **1 t** – za deloma nelogično členjeno in deloma nekoherentno besedilo;
- **0 t** – besedilo ni členjeno, ni koherentno.

Tekmovalec/tekmovalka za pravopisno in jezikovno pravilnost svojega spisa prejme največ **4 točke**:

- **4 t** – za slovnično in pravopisno pravilno besedilo le z manjšimi napakami;
- **3 t** – za večinoma slovnično in pravopisno pravilno besedilo, ponekod so manjše napake, ki se ne ponavljajo;
- **2 t** – za slovnično in pravopisno delno pravilno besedilo, ki vsebuje več raznovrstnih napak, vendar se te ne ponavljajo;
- **1 t** – za več raznovrstnih slovničnih in pravopisnih napak, ki se ponavljajo;
- **0 t** – za zelo pogoste in raznovrstne slovnične ter pravopisne napake.

Tekmovalec/tekmovalka za slogovno ustreznost svojega spisa prejme največ **3 točke**:

- **3 t** – za slogovno ustrezno besedilo z bogatim besediščem in le z manjšimi napakami;
- **2 t** – za večinoma slogovno ustrezno besedilo z manjšimi napakami, ki se ne ponavljajo;
- **1 t** – za slogovno slabo besedilo, ki vsebuje veliko napak;
- **0 t** – za slogovno zelo šibko besedilo z veliko raznovrstnih napak, ki se ponavljajo.

Želimo vam veliko zadovoljstva pri vrednotenju.